

EKONOMICKÁ INFORMÁCIA O TERITÓRIU

Macao

2019

I. ZÁKLADNÉ EKONOMICKÉ INFORMÁCIE

A) ZÁKLADNÁ CHARAKTERISTIKA HOSPODÁRSTVA

Macao je jednou z najotvorenejších ekonomík na svete a súčasne najväčšie herné centrum. Vďaka rozsiahlym investíciám do hazardného priemyslu, ktorý bol v roku 2003 uvoľnený pre zahraničných investorov rástla ekonomika Macaa vysokým tempom. Macao predstavuje ostrovný typ ekonomiky, čo znamená, že jej rozvoj je determinovaný predovšetkým vlastným domácim trhom, zdrojmi či vlastnými štrukturálnymi obmedzeniami. V dôsledku prosperujúceho zábavného priemyslu a turistickému ruchu patrí hospodárstvo Macaa k jedným z najdynamickejších sa rozvíjajúcich v ázijsko-pacifickom regióne.

Daň z príjmu je v Macau maximum 12% pre fyzické osoby a podniková daň je 39%. Dane na hazardné hry tvoria veľkú časť daňových tržieb – až 34,5% hrubého domáceho príjmu. Rozpočtový prebytok sa stal v posledných rokoch normou. Verejné výdavky dosiahli 16,6% z hrubého domáceho príjmu. V Macau neexistuje verejný dlh.

Skóre ekonomickej slobody Macaa podľa [Index of Economic Freedom](#) z roku 2018 je 71,0, čo robí jeho ekonomiku 34. najotvorenejšiu na svete. Je to celkovo o 0,2 bodu nižšie ako v roku 2017. Výborné umiestnenie je vďaka fiškálnej slobode, menovej slobode a slobode od korupcie. Macau je na 9. mieste zo 43 krajín v ázijsko-pacifickom regióne a jeho celkové skóre je ďaleko nad regionálnym a dokonca svetovým priemerom.

Rastúci dopyt služieb bol zapríčinený medziročným nárastom v turizme a hráčskom sektore.

Celková ekonomika pocítila značný pokles v roku 2018 na 4,7% oproti 9,7% v roku 2017. Domáca spotreba sa oslabila a medziročne poklesla o 4,2%. Hrubý fixný kapitál klesol o 12,5% a spotreba súkromného a štátneho sektoru rástla o 4,5% resp. 3,8% v roku 2018.

Za celý rok 2018 hospodárstvo Macaa rástlo hlavne vďaka hráčskemu sektoru a externému dopytu.

Platobná bilancia, devízové rezervy

	2014	2015	2016	2017	2018
Bežný účet v mld. MOP	151,2	92,2	NA	162,3	-7,7
Devízové rezervy v mld. USD	16,4	15,07	19,49	20,17	20,23

Zdroj: Statistics and Census Service of Macao

Základné makroekonomické ukazovatele

V roku 2018 zaznamenala ekonomika medziročný nárast HDP o 4,7%. Nezamestnanosť sa medziročne držala na úrovni 1,7% a zároveň miera inflácie mierne vzrástla na 3%. **Stupeň exportného rizika** podľa OECD je **2/7**.

Ekonomika Osobitej autonómnej oblasti (OAO) Macao v roku 2018 opätovne posilnila s pokračovaným úsilím vlády diverzifikovať hospodárstvo a nespoliehať sa iba na príjmy z herného priemyslu. Za celý rok 2018 počet turistov vzrástol o 3% na 35 mil. návštevníkov. Turizmus v oblasti sa zvýšil o 10% hneď po otvorení mosta spájajúceho Hongkong, Zhuhai a Macao v októbri 2018. Príjmy z kasín sa zvýšili o 14% na 302,85 mld. MOP. Domáci dopyt sa stabilne vyvíjal vďaka rastúcej súkromnej spotrebe a miernemu rastu na strane vládnych výdajov. Inflácia vzrástla z 2,3 % v roku 2017 na 3% v roku 2018. Nezamestnanosť sa už 6 rokov po sebe drží pod 2%, na konci roku 2018 činila 1,7%.

Základné makroekonomické ukazovatele v rokoch 2014-2018, odhad 2019-2020

	2014	2015	2016	2017	2018	*2019	*2020
Rast HDP (%)	-1,2	-20,3	-2,1	9,7	4,7	3	3,5
HDP v bež. cenách (mld. MOP)	443,3	368,7	358,2	404,1	440,3	NA	NA
HDP na obyv. (MOP)	713 514	574 790	525 582	603 621	666 893	NA	NA
Miera inflácie (%)	6,05	4,6	2,1	2,3	3	3,3	3
Miera nezamestnanosti (%)	1,70%	1,8%	1,9%	1,9%	1,7%	1,9%	2%
Bilancia bežného účtu (v mld. MOP)	151,2	92,2	-	162,3	-7,7	-7,08	-7,08
Kurz meny v MOP (za 1 EUR)	9,682	8,6951	8,4313	9,6461	9,2743 (k 31. 12. 2018)	NA	NA
Počet obyvateľov	636 200	646 800	644 900	653 100	667 400	NA	NA
Exportné riziko OECD	NA	NA	NA	2/7	2/7	NA	NA

Zdroj: Macao Economic Services, WEF, Tradingeconomics, OECD

Celkový vývoz Macaa sa zvýšil v roku 2018 o 15,4% a dovoz vzrástol o 0,5%. Hodnota celkového obratu zahraničného obchodu činila 102 294 mil. MOP, z toho vývoz dosiahol úroveň 12 192 mil. MOP, dovoz 90 102 mil. MOP a deficit zahraničného obchodu činil -77 910 mil. MOP.

b) Hlavné odvetvia hospodárstva

Trvalý rozvoj v Macau zaznamenávajú služby v oblasti **dopravy, obchodu, financií, bankovníctva, turistiky, telekomunikácií**, vrátane tzv. **“gaming industry”** a podieľajú sa na

tvorbe HDP vo výške 85%. Najmä hráčky priemysel spolu s cestovným ruchom predstavujú hlavný pilier ekonomiky Macaa.

Hazardné hry

Hazardný priemysel, ktorý sa v najväčšej miere podieľa na ekonomike Macaa, od roku 2003 zažil opätovný rozmach v dôsledku uvoľnenia zahraničným investíciám a tak k 3 spoločnostiam, ktoré od roku 2001 prevádzkovali v Macau kasína, postupne pribudli ďalšie

- Sociedade de Jogos de Macau (prevádzku významnú časť kasín),
- Wynn resorts (kasíno Wynn Macau - otvorené v októbri 2006);
- Galaxy Holdings;
- Oceanus Casino;
- Melco Crown;
- Venetian; a
- Sands Cotai.

S celkovým počtom 40 kasín (6419 herných stolov a 15622 výherných automatov) je dnes Macao jedným z najväčších trhov hazardných hier s niekoľkonásobne vyššími príjmami napr. ako Las Vegas.

Celkové hrubé príjmy Macau z rôznych herných činností dosiahli v roku 2018 302,85 mld. MOP čo je zvýšenie o 14% oproti rovnakému obdobiu v roku 2017.

Cestovný ruch

V roku 2018 navštívilo Macao 35 800 000 turistov (v roku 2017 to bolo 35 611 000 turistov) čo je celkový medziročný nárast o 9,8 %.

Počet jednodňových návštevníkov stúpol o 12,7 % (17 300 000) a návštevníkov ostávajúcich cez noc stúpol o 7,2 % (18 500 000). Počet turistov z Čínskej ľudovej republiky stúpol medziročne o 13,8 % (25 200 000).

Celkové výdavky turistov počas ich pobytu (priemerná dĺžka pobytu – 1 deň) boli v priebehu 2018 69 665 mil. MOP čo je nárast až o 13,6% oproti roku 2017.

Výdavky návštevníkov v Macau medzi rokmi 2015-2018

	2015	2016	2017	2018
Celkové výdavky turistov (mil. MOP)	51 128	52 662	61 324	69 665
Overnight turisti	40 165	42 097	49 753	56 220
Same-day turisti	10 963	10 564	11 571	13 445

Výstavný priemysel

Rozvoj kongresovej turistiky a výstavníctva od roku 2015 do roku 2018 rástol, v roku 2018 sa celkový počet účastníkov a návštevníkov zvýšil o 10%.

Prehľad vývoja kongresovej turistiky a výstavníctva

	2015	2016	2017	2018
Udalosti	1 263	1 276	1 336	1 402
kongresy	1 163	1 195	1 285	1 342

výstavy	78	55	51	60
---------	----	----	----	----

	2015	2016	2017	2018
Počet návštevníkov	2 516 092	1 721 527	1 852 987	2 065 257
kongresy	117 851	175 852	244 912	296 130
výstavy	2 393 461	1 500 324	1 608 075	1 769 127

Stavebníctvo

Stavebníctvo má charakter rezidenčný, komerčný a priemyselný. Realizuje sa celý rad veľkých stavieb v oblasti zábavného priemyslu a infraštruktúry.

Finančníctvo

Nie sú dostupné žiadne spoľahlivé štatistiky o zahraničnej zadĺženosti oblasti. Macao sa považuje za bezproblémovú oblasť s vysokými zásobami devízových rezerv.

Zahraničné devízové rezervy v rokoch 2014 - 2018

	2014	2015	2016	2017	2018
(v mil. MOP)	131 389	150 800	151 400	162 900	163 600

Zdroj: www.dsec.gov.mo

Priemysel

Priemyselná výroba tvorí približne iba 3% HDP, najvýznamnejšími sektormi sú textilný a odevný priemysel, v menšej miere výroba hračiek, obuvi, výrobkov z plastov, výroba elektrických spotrebičov a výroba spotrebnej elektroniky. Väčšina produktov sa vyváža do USA a Európy.

Poľnohospodárstvo

Poľnohospodárstvo tvorí približne len 1% HDP, k týmto účelom sa využíva približne 2% územnej rozlohy, pričom ide výhradne o pestovanie zeleniny. Zabezpečenie ďalších poľnohospodárskych produktov sa realizuje dovozom z Číny. Významným odvetvím je aj rybolov, časť úlovkov kôrovcov je exportovaná do Hongkongu.

c) Opatrenia vlády k podpore dynamického rozvoja a reštrukturalizácie hospodárstva

Vláda v snahe reštrukturalizovať hospodárstvo a obmedziť silnú závislosť na hernom priemysle vyhlásila v septembri 2016 po prvýkrát **Päťročný plán rozvoja na obdobie 2016-2020**. Jeho cieľom je vytvoriť z Macaa stredisko turistiky a zábavy a centrum pre obchodné a finančné operácie medzi Čínou a krajinami dorozumievajúcimi sa v portugalčine. V októbri 2016 Macao organizovalo 5. medziministerské stretnutie a fórum pre hospodársku spoluprácu medzi Čínou a týmito krajinami, na ktorom sa zúčastnil čínsky premiér Li Keqiang. Súčasťou zámeru päťročnice je aj intenzifikácia regionálnej spolupráce, hlavne v delte Perlovej rieky zahrňujúca 9 juhočínskych provincií a Hongkong s Macaom (tzv. spolupráca 9+2). Päťročnica usiluje o implementáciu rôznych iniciatív na podporu kreatívneho priemyslu, rozvoja infraštruktúry vrátane inteligentných miest, ochranu životného prostredia, zdravotníctva, vzdelania a bytovej výstavby.

Macao s Hongkongom podpísalo dňa 27. októbra 2017 zmluvu Closer Economic Partnership Agreement. Zmluva sa týka obchodu s tovarom, službami a investíciami, ale nezahŕňa voľný pohyb osôb za účelom práce a vzdelania.

Dňa 14. novembra 2017 predseda výkonnej rady Fernando Chui predstavil **programové prehlásenie na rok 2018**, v ktorom zdôraznil význam iniciatívy Belt&Road a Guangdong- Hong Kong-Macao Greater Bay Area pre Macao. Z podporovaných oborov boli spomenuté

sektory výstavníctva, kongresovej turistiky, turistického ruchu, finančnej a leasingovej služby. Malé a stredné podniky boli motivované k spolupráci s kontinentálnou Čínou a krajinami dorozumievajúcimi sa v portugalskej prostredníctvom internetového podnikania (e-commerce).

V decembri 2017 Macao podpísalo s Čínou investičnú zmluvu a zmluvu o ekonomickej a technickej spolupráci v rámci dohody CEPA (Mainland Macao Closer Economic Partnership Agreement). V rámci dohody CEPA bola taktiež v októbri 2017 podpísaná zmluva o voľnom obchode medzi Macaom a Hongkongom.

Macao je s ohľadom na dominanciu herného priemyslu náchylné k nelegálnym finančným operáciám. Z tohto dôvodu v máji 2016 macajský regulátor kasín sprísnil pravidlá pre pranie špinavých peňazí. Macao v roku 2016 zahájilo proces prístupu do projektu OECD k obmedzeniu daňových únikov (BEPS). V súčasnosti má Macao uzavretých 5 medzištátnych zmlúv o dvojitoť zdanení a 15 zmlúv o výmene daňových informácií.

d) Členstvo v medzinárodných organizáciách a účasť v integračných procesoch

Macao v súčasnosti nemá vlastnú zahraničnú politiku. Pôvodné členstvo v medzinárodných organizáciách pred rokom 1999 však zostalo teritóriu zachované.

IHO, IMF, IMO (pridruženie), Interpol (subbureau), ISO (korešpondent), UNESCO (spolupráca), UNWTO (spolupráca), UPU, WCO, WTO.

II. PODPORA OBCHODU A PODNIKANIA

---

a) Podnikateľská legislatíva

Osoby s právom k trvalého pobytu v Macau môžu byť zamestnané bez akýchkoľvek obmedzení, cudzinec si pred zahájením zárobkovej činnosti musí zabezpečiť pracovné vízum a povolenie k pobytu v krajine.

Obvyklý proces registrácie spoločnosti, resp. registrácie podnikateľských aktivít nepodlieha žiadnym obmedzeniam. Pre „off-shore“ aktivity sa ponúkajú výhodné zvláštne podmienky. Slovenské firmy môžu využiť program IPIM, ktorý ponúka poskytnutie kancelárie zdarma na dobu troch mesiacov, firma platí len náklady na elektrickú energiu, vodu a telekomunikačné poplatky a odpad.

Podnikateľ, spoločnosť musí rátať s vysokými požiadavkami na propagáciu, marketing a reklamu. Tieto poplatky sú vysoké.

Macao má v oblasti súdnictva úplnú autonómiu, právny systém vychádza z portugalskej legislatívy, fungujú štandardné postupy a pravidlá sa striktne dodržiavajú. Platobná morálka je príkladná.

S cieľom diverzifikácie hospodárstva vláda podporuje rozvoj malého a stredného podnikania, aby sa tak vytvoril protipól k predominantnej orientácii na cestovný ruch a hazardný priemysel.

Macao je možné charakterizovať ako vyspelý trh s prvkami čínskeho trhu.

Daňový systém

Daňové zaťaženie je nízke, systém je podobný Hongkongu. Daňová sústava celkovo uplatňuje 14 druhov daní, pričom najväčšiu príjmovú položku (až 85 %) predstavujú dane z príjmu kasín a dane z výhier. Vyberajú sa nasledovné dane:

- daň z príjmu je maximálne 12 %;
- daň z majetku – 16% z výšky nájomného, resp. 10% z úradne stanovenej trhovej hodnoty nehnuteľnosti (v prípade, že sa neprenajíma);
- daň zo zisku obchodných spoločností je maximálne 39%; (9% do 300 000 MOP a 12% nad 300 000 MOP);
- clo neexistuje;
- DPH neexistuje; a
- spotrebné dane sa uplatňujú na pohonné hmoty, tabak, alkohol.

Bankový systém

Funkciu centrálnej banky Macaa plní *Macau Monetary Authority*, ktorá realizuje emisiu bankoviek, upravuje rozpočty jednotlivých vládnych úradov, spravuje devízové rezervy štátu, vykonáva funkciu bankového dohľadu a funguje ako prvý poradný orgán pre vládu v ekonomických otázkach. Zvláštne postavenie má *Banco Nacional Ultramarino – BNU*, ktorá je považovaná za záchranný rezervný systém v zostave bankového systému krajiny. Okrem nej má od roku 1995 právo vydávať bankovky aj *Bank of China*, ktorá v súčasnosti kontroluje 35,8% finančného trhu a spolu s ďalšími tromi čínskymi bankami celkom obhospodarujú 68,5% všetkých finančných aktív Macaa.

Licenciu má v Macau celkom 28 bánk, z toho je 17 zahraničných (Portugalsko, Francúzsko, USA, Nemecko, Čína, Hongkong, Taiwan). Veľký podiel na trhu má Hong Kong Shanghai Banking Corporation.

V Macau operuje celkom 23 poskytovateľov poisťovacích služieb napr.: AIA, AXA, ING atď.

b) Programy podpory zahraničného obchodu, technickej a finančnej pomoci, projekty regionálnej spolupráce

Macao Trade and Investment Promotion Institute (IPIM)

Nezisková organizácia, ktorá má za úlohu podporovať obchod a pritiahnúť zahraničných investorov. Miestnym podnikom pomáha udržiavať kontakty s vládou, inštitúciami na podporu obchodu a investícií, obchodnými komorami nielen v Macau a Číne, ale aj po celom svete. Potenciálnym investorom poskytuje rôzne ekonomické, obchodné, štatistické a iné informácie a analýzy, ako aj komplexné služby. Organizuje výstavy a podujatia doma aj v zahraničí. Podporuje výmenu delegácií s cieľom vytvoriť nové kontakty a priestor pre medzinárodnú spoluprácu. Je tiež členskou organizáciou Asia Trade Promotion Forum (ATPF) a World Trade Promotion Organizations.

Macao Business Support Centre

Je organizácia pridružená k IPIM, založená v roku 2002 s cieľom podpory hospodárskej a obchodnej spolupráce. Miestnym a zahraničným organizáciám či budúcim investorom poskytuje v Macau kancelárske priestory, multifunkčné kongresové haly a miestnosti, výstavné siene, knižnice a počítačové miestnosti s potrebným príslušenstvom. Rovnako poskytuje široké spektrum poradenských služieb pre malé a stredné podniky.

Macao International Trade and Investment Fair

Je organizovaný IPIM od roku 1996 a je najväčším medzinárodným veľtrhom v Macau, ktorý každoročne priláka návštevníkov a vystavovateľov z celého sveta. Cieľom je propagácia Macaa a jeho výrobkov, investičných príležitostí pre malé a stredné podniky a moderné technológie.

World Trade Center Macau

Spolupracuje s ďalšími Svetovými obchodnými centrami z celého sveta za účelom propagácie a rozšírenia obchodných možností za hranice, jednotlivcom a podnikom pomáha nájsť obchodné príležitosti v zahraničí a zabezpečuje prieskum nových trhov pre

miestne podniky. Poskytuje detailné informácie o svetových výrobcoch, importéroch a exportéroch, vypracúva správy a trhové analýzy.

World Trade Center Macau v spolupráci s China Council for the Promotion of International Trade (CCPIT) a Arbitration Centre of the China Chamber of International Commerce (CCOIC) založili spoločné centrum na riešenie obchodných sporov medzi spoločnosťami z Macaa a pevninskej Číny.

Euro-Info Centre (EIC-Macau)

Vzniklo v roku 1992 ako prvé Európske informačné centrum v Ázii a plní nasledovné funkcie:

- slúži ako medzičlánok medzi malými a strednými podnikmi a inštitúciami EÚ;
- pomáha podnikom profitovať z obchodných príležitostí v EÚ;
- poskytuje podnikom informácie súvisiace s EÚ;
- umožňuje podnikom profitovať z úzkych kontaktov na ostatné EIC a EK; a
- podporuje vzájomnú výmenu informácií, hospodársku a obchodnú spoluprácu medzi EÚ Macaom a ostatnými ázijskými krajinami v regióne.

c) Verejné obstarávanie

Macao je otvorená liberálna ekonomika. Verejné zákazky (administrative contracts) sa zadávajú výhradne prostredníctvom verejnej súťaže (public tender). V určitých prípadoch môže prichádzať do úvahy aj užšia súťaž (limited tender), do ktorého je prizývaný obmedzený počet záujemcov, ktorí spĺňajú dopredu stanovené podmienky. Poslednou možnosťou je priame zadanie objednávky po konzultáciách s minimálne tromi záujemcami.

d) Zmluvná základňa

Dohoda medzi vládou Slovenskej republiky a vládou Osobitnej administratívnej oblasti Macao Čínskej ľudovej republiky o zrušení vízovej povinnosti (Macao, 10. decembra 2003) - uverejnená v Zbierke zákonov pod č. 62/2004, platnosť nadobudla dňa 7. februára 2004.

III. INVESTÍCIE, ENERGETIKA, VEDA A VÝSKUM

---

a) Priame zahraničné investície

Investície v Macau v roku 2018 smerovali najmä do zábavného priemyslu (hazardné hry), finančného sektora, veľkoobchodu a maloobchodu. Kapitálové zdroje pochádzajú z Britských Panenských ostrovov, Kajmanie ostrovy a Hongkongu. Dáta týkajúce sa PZI za rok 2018 ku dňu zverejnenia tejto správy neboli zverejnené.

b) Veda, výskum a vývoj, inovácie

Macau Productivity and Technology Transfer Center (CPTTM)

Centrum bolo založené vládou a súkromným sektorom v roku 1996 ako nezisková organizácia. Asistuje podnikom pri efektívnom využití nových prístupov, poznatkov, ideí, informácií a technológií. Cieľom je zvýšiť konkurencieschopnosť a produktivitu, podporiť vznik a rozvoj nových spoločností a rovnako motivovať zamestnancov na ceste k sebazdokonaľovaniu a osobnostnému rastu.

INESC Macau (Instituto de Engenharia de Sistemas e Computadores de Macau)

Inštitút založený v marci 1996 ako nezisková organizácia špecializujúca sa na vedecký výskum, technologický rozvoj, transfer technológií, R&D, IT a komunikačné technológie v Macau.

The Science and Technology Committee

Poradný orgán vlády zložený zo štátnych zástupcov, akademikov, vedcov a zástupcov tretieho sektora, ktorý zabezpečuje formuláciu politík na podporu technologického rozvoja a modernizácie.

The Science and Technology Development Fund

Fond vytvorený vládou v roku 2004. Z fondu sa financujú vzdelávacie a výskumné projekty, zamerané hlavne na sociálno-ekonomický rozvoj, kultúru, životné prostredie, zlepšovanie produktivity a konkurencieschopnosti.

Vláda a súkromný sektor spolupracovali v roku 2001 na vytvorení **Macau New Technologies Incubator Centre (Manetic)**, ktorý má predstavovať prvý krok Macaa smerom k rozvoju inovatívnych high-tech odvetví.

IV. ZAHRANIČNÝ OBCHOD MACAA

---

a) Dovozný a vývozný režim, obchodná prax

Osobitná administratívna oblasť Macao patrí k dvom voľným prístavom v Číne, čo umožňuje voľný pohyb tovarov a služieb na a z územia Macaa. Bližšie informácie o úradnom postupe pri dovoze, vývoze a tranzite tovaru na územie Macaa je možné nájsť na internetovej stránke Colného úradu Macao <http://www.customs.gov.mo/en/index1.htm>

b) Základná štatistika zahraničného obchodu

Obchodná bilancia (v mil. MOP)

	2014	2015	2016	2017	2018
Vývoz	9 915	10 692	10 046	11,283.14	12 192
Dovoz	89 952	84 663	71 351	75,851.11	90 102
Bilancia	-80 037	-73 971	-61 305	-64,567.97	-77 910

Zdroj: Macau Statistics and Census Service

Medzi najdôležitejšie vývozné položky patria: stroje a zariadenia, hodinky, textil a odevy, elektronické komponenty, diamanty a šperky. V dovoze sú na prvom mieste potraviny a nápoje a následne šperky zo zlata, palivo, odevy a obuv, hodinky, mobilné telefóny, kabelky a peňaženky. Z teritoriálneho pohľadu je v exporte na prvom mieste Hongkong, za ním Čína, EÚ, Japonsko a Kambodža. V dovoze je najviac tovaru z Číny a ďalej z EÚ, Hongkongu, Švajčiarska, Japonska a USA.

c) Tovarová štruktúra zahraničného obchodu v členení vývoz/dovoz

Export podľa prevažujúcej komodity (v mil. MOP)

Obdobie	Odevy			Ostatný textil	Stroje a prístroje	Obuv
	Celkom	Odevy pletené a háčkované	Ostatné odevy			
2014	683,43	254,79	428,64	97,86	1,836,65	210,73
2015	748,62	240,45	508,77	82,67	1,159,32	253,50
2016	638,89	214,96	423,93	52,48	824,96	267,58
2017	791,94	407,54	384,40	67,30	1,326,64	282,75
2018	627,90	306,40	321,50	65,20	2,561,19	255,68

Zdroj: Macau Statistics and Census Service, www.dsec.gov.mo

Import podľa prevažujúcej komodity (v mil. MOP)

Obdobie	Spotrebný tovar				Suroviny a polotovary			Pohonné hmoty a mazivá	Spotrebný tovar
	Celkom	Potraviny a nápoje	Odev a obuv	Osobné automobily a motocykle	Celkom	Textilný materiál	Stavebný materiál		
2014	55 986,06	11 672,99	5 786,53	3 705,03	9 440,4	178,16	3 467,68	7 988,85	16 536,86
2015	50 563,39	11 983,15	5 757,33	2 848,36	10 603,23	157,44	3 152,12	6 896,31	16 600,30
2016	44 743,68	11 481,18	5 698,34	1 325,11	7 842	106,61	1 963,94	6 111,05	12 654,76
2017	49 497,15	12 022,61	6 121,92	1 693,94	7 651,52	97,24	1 854,73	6 427,09	12 275,35
2018	58 379,91	13 240,17	7 626,91	2 110,17	8 507,27	95,16	1 998,78	7 284,98	15 930,41

Zdroj: Macau Statistics and Census Service, www.dec.gov.mo

d) Teritoriálna štruktúra zahraničného obchodu vývoz/dovoz

údaje v mil. MOP

Export	Európska únia				Amerika		Ázia			
	Celkom	Nemecko	Anglicko	Francúzsko	Celkom	USA	Celkom	ČĽR	Hongkong	Taiwan
2014	309,55	56,93	27,37	71,76	356,79	293,24	7 821,42	1 554,06	5 812,25	70,34
2015	225,85	50,49	22,66	44,52	225,30	196,57	8 791,80	1 836,80	6 326,29	61,07
2016	174,55	49,16	10,59	32,41	182,16	156,12	8 247,17	1 751,11	5 559,00	47,39
2017	189,64	38,97	19,55	63,35	206,39	185,	9 272,49	2	6 598,56	37,12

						63		121,4 0		
2018	208,54	47,35	11,06	54,10	167,68	129,29	9 992,12	2 012,82	7 569,84	21,58

údaje v mil. MOP

Import	Ázia					EÚ				USA	
	Celkom	ČĽR	Hong kong	Taiwan	Japonsko	Celkom	Nemecko	UK	Francúzsko	Celkom	USA
2014	51 710,12	29 836,85	9 234,46	1 346,26	5 024,98	21 851,69	2 762,98	1 870,55	7 571,70	6 680,28	5 855,98
2015	51 832,37	31 852,69	7 534,85	1 373,31	5 166,48	18 838,00	2 047,60	1 496,65	5 684,94	5 745,88	4 797,83
2016	43 124,51	25 844,29	6 211,42	1 254,10	4 517,76	17 033,84	1 560,44	975,61	5 625,21	4 273,18	3 430,78
2017	45 366,24	25 696,13	6 799,06	1 473,09	5 451,18	19 085,08	1 657,60	919,24	5 656,82	4 263,97	3 318,67
2018	54 056,36	31 518,49	7 042,53	1 454,76	7 304,88	22 532,73	1 835,19	1 587,07	7 539,73	4 707,51	3 671,53

Zdroj: Macau Statistics and Census Service

Obchodná bilancia Slovenska s Macaom je záporná:

Obchodná bilancia medzi SR a Macaom (v tis. EUR)

	2014	2015	2016	2017	2018
Export	150	71	250	163	43
Import	323	472	309	261	573
Bilancia	-173	-401	-59	-98	-530

Zdroj: Štatistický úrad SR

Výmenné kurzy:

k 31. 12. 2018: 1 USD 8,0689 MOP
1 EUR 9,2743 MOP

Zdroj: Statistics and Census Service, Macao

d) Vzťahy krajiny s EÚ

Vzťahy medzi EÚ a Macaom sú založené na dohode o vzájomnom obchode a spolupráci, ktorá vstúpila v platnosť v roku 1993. V roku 1998 vydala Európska komisia komuniké tzv. „Communication „Building a comprehensive partnership with China“, ktoré podporuje vysoký stupeň autonómie Macaa. Následne bolo v roku 1999 vydané oznámenie: 1999 Communication „The EU and Macao: beyond 2000“, v ktorom by EÚ mala prispieť k politickému a hospodárskemu rozvoju Macaa, a ktoré zdôrazňuje význam uplatňovania princípu „jedna krajina, dva systémy“

EÚ a Macao každoročne zasadajú k spoločnému rokovaniu zmiešanej komisie/výboru, ktorý určuje ďalšie oblasti a smer vzájomnej spolupráce. K poslednému 22. stretnutiu došlo 23. marca 2018 v Macau. Na tomto stretnutí Macao informovalo EÚ o implementácii svojho päťročného rozvojového plánu na obdobie 2016-2020, v ktorom chce vylepšiť ekonomický a sociálny rozvoj OAO. Európska strana prejavila záujem o spoluprácu a rozvoj v Greater Bay Area, kde Macao podniká aktívne iniciatívy. Obe strany prehodnotili taktiež strategické a regulačné otázky a vymenili si názory v oblasti daňovej politiky. EÚ a Macao taktiež potvrdili pokrok v 3. programe spolupráce medzi Macaom a EÚ v legislatívnej oblasti cielenej na modernizáciu a vylepšenie právneho systému v Macau. Ani ambícia Macaa stať sa popredným centrom čínskej tradičnej medicíny neostala bez povšimnutia. EÚ sa s Macaom dohodla zorganizovať výmenu na expertnej úrovni európskeho regulačného režimu pre tradičné bylinné medicínske produkty.

Oblasť Macaa je v pôsobnosti Kancelárie EÚ so sídlom v Hongkongu od zahájenia činnosti v roku 1993. V súčasnej dobe má v Hongkongu a Macau zastúpenie 17 z 28 členských štátov EÚ.

V roku 2018 bola EÚ na druhom mieste v dovoze tovaru do OAO Macao za kontinentálnou Čínou. Miestny trh má zvýšený dopyt po európskom luxusnom tovare (kožený tovar, odevy, hodinky a šperky, potraviny, nápoje a automobily). Na druhú stranu, vývoz z Macaa do EÚ je marginálny a nemá výraznú rolu.

Podľa macajských štatistík za celý rok 2018 dovoz z EÚ činil 25 019 mil. MOP/ 2 709 mil. EUR, čo predstavuje nárast o 18,6% oproti roku 2017, a vývoz do EÚ 208,5 mil. MOP/ 22,57 mil. EUR s medziročným nárastom o 13,9%. Pre porovnanie EÚ štatistiky za celý rok 2017: vývoz z EÚ do Macaa tvoril 1 993 mil. EUR a dovoz do EÚ 19,8 mil. EUR. Pre podrobnejšie informácie o exporte z EÚ do tzv. tretích nečlenských krajín odporúčame navštíviť [databázu o prístupe na trh MADB](#), ktorá bola zriadená Európskou komisiou pre účely komplexného vysvetlenia dovozných podmienok v nečlenských krajinách EÚ a snahe pomôcť zorientovať sa európskym spoločnostiam v neznámom prostredí.

Dňa 5. decembra 2017 EÚ zverejnila 17 jurisdikcií vrátane OAO Macao, ktoré nespolupracujú v daňovej oblasti, avšak zlepšená komunikácia obidvoch strán dospela v polovici januára 2018 k vyradeniu 8 krajín (medzi nimi aj Macaa) z tohto zoznamu.

EÚ vníma priority ďalšieho rozvoja bilaterálnych ekonomických a obchodných vzťahov v oblastiach ako využívanie CEPA medzi Macaom a ČĽR k obojstrannému prospechu pri účasti európskych firiem, spolupráci v právnom a regulačnom rámci, vo výskume a inováciách a spolupráci v oblasti obchodovania s ľuďmi. Momentálne úspešne prebieha spolupráca v rámci The European Union Academic Programme, ktorý v Macau zastrešuje University of Macao.

V rámci rozvojových fondov a nástrojov EÚ je v Macau možnosť využitia tzv. programu EUBIP- The European Union Business Information Programme, ktorého gestorom je Európska obchodná komora v Hongkongu.

e) Perspektívy rozvoja vzájomnej obchodnej spolupráce

Veľkosť domáceho trhu je do značnej miery obmedzená. Význam Macaa spočíva v reexportoch zahraničného tovaru, obchodnými stykmi s ČĽR a ďalšími partnermi v regióne.

Pre slovenských vývozcov môže byť prosperujúci potravinársky priemysel z dôvodu rozlohy a limitovaného prístupu Macaa k poľnohospodárskym produktom. V Macau sa vo veľkej miere dováža sušené mlieko a mliečne produkty, pričom dopyt rastie aj po biopotravínach a zdravej výžive.

Službám sa javí aj export kovových konštrukcií v súvislosti s rozširujúcou sa bytovou výstavbou a nárastom počtu obyvateľstva. Vyžadujúce sú materiály zo železa a ocele ako dosky a tyče.

V. MARKETINGOVÁ STRATÉGIA

---

a) Obchodné zvyklosti v teritóriu

Striedma vecnosť pri jednaniach, etiketa formálneho oblečenia, povinné vizitky, úctivosť.

b) Vyhodnotenie odbytových možností SR

Podnikatelia môžu byť úspešní v oblastiach zábavného priemyslu a cestovného ruchu, budovania infraštruktúry, ekológie, dodávky luxusného spotrebného tovaru, potravín, skla a bižutérie.

Očakávaný vývoj krajiny

Nadalej bude pokračovať prepájanie miestnej ekonomiky s čínskou a investovanie do infraštruktúry. Cieľom je profilovať Macao ako rekreačnú a zábavnú, ale aj výstavnú a kongresovú zónu južnej Číny. Macao je súčasťou Pan-Pearl River Delta Project (9 juhočínskych provincií a 2 zvláštne administratívne oblasti Macao a Hongkong vytvárajú spoločný hospodársky priestor) a má s Pekingom uzatvorenú dohodu CEPA (Closer Economic Partnership Arrangement) o bližšom ekonomickom spolenectve, ktoré vytvára podnikateľom z Macaa pôsobiacim na čínskom trhu celý rad výhod.

c) Marketingová stratégia pri vývoze do teritória

Registrácia podnikov

Obvyklý proces registrácie firmy, resp. podnikateľských aktivít. Výška zahraničného podielu nie je limitovaná. Uplatňujú sa investičné stimuly. Pre offshore aktivity sa ponúkajú veľmi výhodné podmienky. Slovenské firmy môžu využiť program IPIM, ktorý ponúka poskytnutie kancelárskych priestorov zdarma na dobu 3 mesiacov, zahraničná firma platí len náklady elektrickej energie a telekomunikačné poplatky.

Rokovania

Vhodným rokovacím jazykom je angličtina a portugalčina. Vhodná doba na rokovanie je po 10. hodine dopoludnia. Vizitky bývajú štandardného typu a podávajú sa obidvomi rukami súčasne. Pozornosti či darčeky sú prijímané s radosťou. Pracovná doba je v pondelok až piatok od 09.00 do 17.00 h., v sobotu od 09.00 do 13.00 h.

Platobná morálka

Jednoznačne veľmi dobrá.

Riešenie sporov

Macao má v oblasti súdnictva plnú autonómiu, právny systém vychádza z právneho poriadku Portugalska. Štandardné postupy a pravidlá.

Reklama

Náklady na reklamu a propagáciu sú veľmi vysoké ale nevyhnutné.

Obchody

Sú otvorené v Po až Pi 10.00 h. – 19.00 h.

Časový posun

+ 7 SEČ, + 6 SELČ.

d) Praktické informácie pre exportéra a importéra

Vízové formality

Bezvízový režim na turistický pobyt do 90 dní. Požadovaným dokladom pri ceste občana SR do Macaa je platný cestovný pas.

Doprava a odporúčané dopravné spojenia (letecké linky, vlaky, taxi služba, MHD, požičovne áut)

Väčšina návštevníkov prilieta do Hongkongu a odtiaľ cestuje loďou (približne 1 hod. jazdy) do Macaa, prístav je neďaleko centra mesta. Možnosť ďalšieho odvozu taxíkom. Z miestneho letiska do mesta je najlepšie použiť taxík, alebo autobus.

Štátne sviatky

január/február – lunárny nový rok (pohyblivý dátum)

apríl – Ching Ming festival, Veľká noc

máj – sviatok práce, Buddhove narodeniny

jún – Tuen Ng festival

november – štátny sviatok ČLR, Chung Yeung festival

20. december – vznik Macao SAR (1999)

december – Vianoce

Tel. čísla (prvá pomoc, polícia, dopravná záchraná služba, požiarnici a iné)

Tiesňové volanie 999

Polícia 573333

Medzinárodný kód +853

Očkovanie

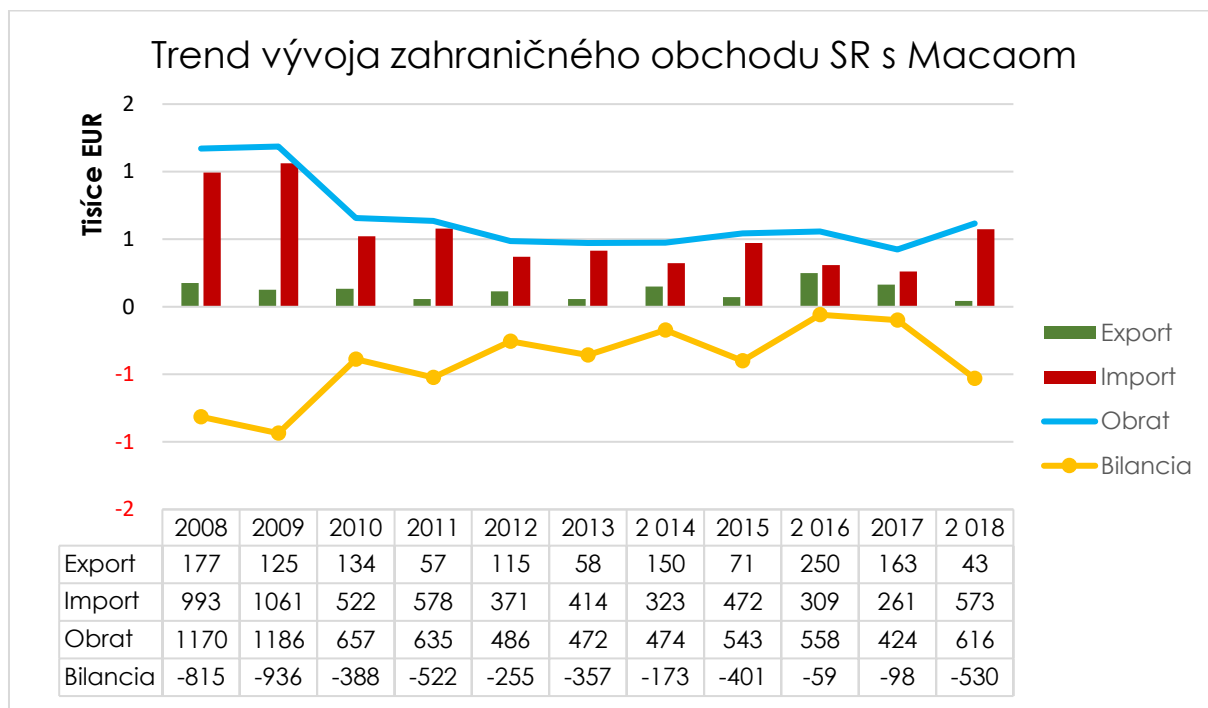
Očkovanie nie je povinné, ale odporúča sa pri nasledovných typoch ochorení:

- encefalitída a

- hepatitída A,B.

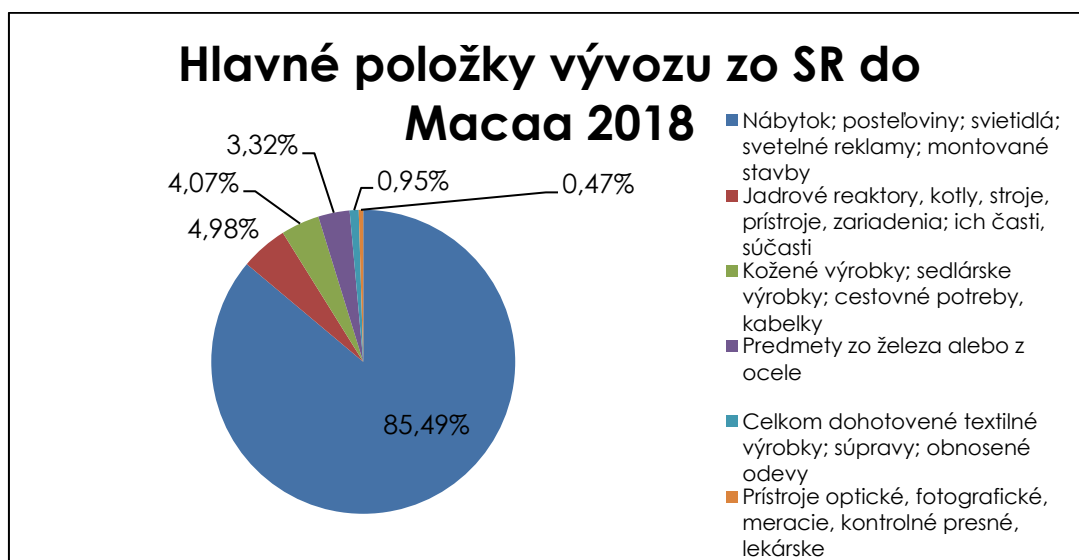
Odporúča sa uzavrieť zdravotné poistenie na Slovensku.

Príloha č. 1: Zahraničný obchod SR-Macao medzi rokmi 2008-2018

Hlavné položky vývozu zo SR do Macaa (2018):

- nábytok, posteľoviny, svietidlá, svetelné reklamy, montované stavby (85,49%);
- jadrové reaktory (4,98%);
- kožené výrobky (4,07%);
- predmety zo železa alebo z ocele (3,32%);
- celkom dohotovené textilné výrobky; súpravy; obnosené odevy (0,95%); a
- prístroje optické, fotografické, meracie, kontrolné presné, lekárske (0,47%).

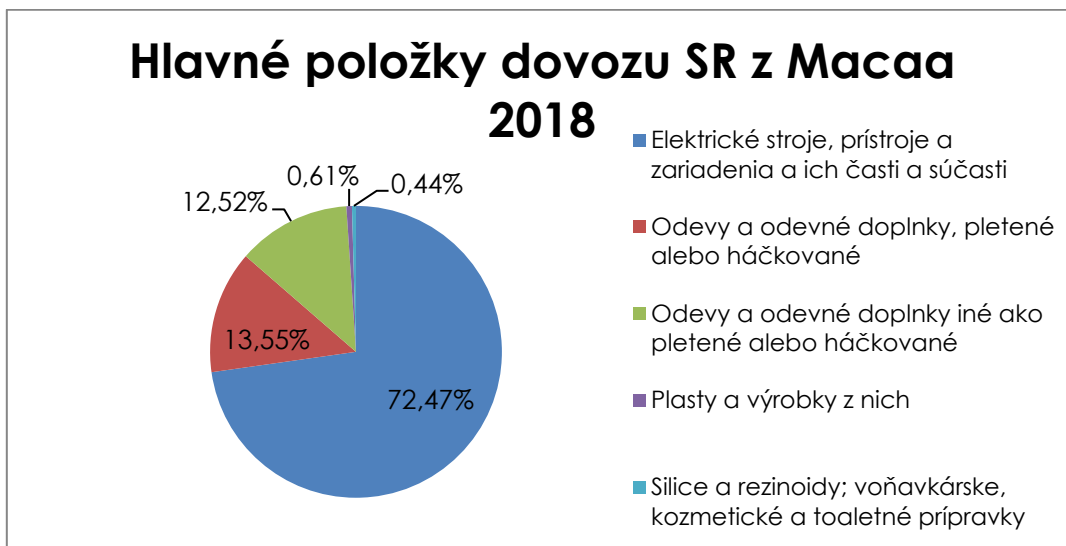

Hlavné položky dovozu SR z Macaa (2018):

- elektrické stroje, prístroje, zariadenia, ich časti a súčasti (72,47%);
- odevy a odevné doplnky, pletené alebo háčkové (13,55%);
- odevy a odevné doplnky iné ako pletené alebo háčkové (12,52%);
- plasty a výrobky z nich (0,61%); a

- silice; voňavkárske, kozmetické a toaletné prípravky(0,44%).

Príloha č. 2: Zoznam webových stránok významných inštitúcií

Internetové kontakty

- Macau Chamber of Commerce – www.acm.org.mo/en/main1.htm
- Macau Industrial Association – www.madeinmacau.net
- Macau Exporters and Importers Association – www.macauexport.net
- Macau Trade and Investment Promotion Institute – www.ipim.gov.mo
- Macau Productivity and Technology Transfer Centre – www.cpttm.org.mo
- Monetary Authority of Macao – www.amcm.gov.mo
- Vláda OAO Macao – www.gov.mo
- Macau Census and Statistics Services – www.dsec.gov.mo
- Macao city guide – www.cityguide.gov.mo
- Macao tourist guide – www.macautouristguide.com
- Macao hotels – www.orientaltravel.com/hotel/city/Macau.htm

Kontakt na zastupiteľský úrad v Číne:

Veľvyslanectvo SR v Pekingu

Ri Tan Lu, Jian Guo Men Wai, 100 600 , Peking, Čína

Tel.: 0086/10/6532 1530, 6532 1531, 6532 1537

Fax: 0086/10/6532 4814

Web: www.mzv.sk/peking

Email: emb.beijing@mzv.sk